

**THE EFFECTS OF A DYSPNEA RELIEF PROGRAM ON SEVERITY
OF DYSPNEA AND KNOWLEDGE TO CONTROL DYSPNEA
IN CONGESTIVE HEART FAILURE PATIENTS.**

NUTCHARAT CHATVICHAI

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL
FULLFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2003**

ISBN 974-04-4140-8

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ผลของการใช้โปรแกรมการบรรเทาอาการหายใจลำบากต่อระดับความรุนแรงของอาการหายใจลำบากและความรู้เพื่อควบคุมอาการหายใจลำบากในผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว (THE EFFECTS OF A DYSPNEA RELIEF PROGRAM ON SEVERITY OF DYSPNEA AND KNOWLEDGE TO CONTROL DYSPNEA IN CONGESTIVE HEART FAILURE PATIENTS).

นุชรัตน์ ฉัตรวิชัย 4437016 NSAN/M

พย.ม.(การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์: ผ่องศรี ศรีมรกต, พย.ด., ดวงรัตน์ วัฒนกิจไกรเลิศ, พย.ด.,

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลของการใช้โปรแกรมการบรรเทาอาการหายใจลำบากต่อระดับความรุนแรงของอาการหายใจลำบากและความรู้เพื่อควบคุมอาการหายใจลำบากในผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว โดยใช้แบบแผนการจัดการกับอาการของ Dodd และคณะ (2001) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลองในกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวที่เปรียบเทียบผลการทดลองก่อน-หลัง กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยรับใหม่ที่มิภาวะหัวใจล้มเหลวและมีอาการหายใจลำบากที่เข้ารับการรักษานในสถาบันโรคทรวงอก จังหวัดนนทบุรี จำนวน 20 ราย โดยได้รับการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามประสพการณ์การมีอาการหายใจลำบาก เครื่องมือประเมินระดับความรุนแรงของอาการหายใจลำบาก แบบประเมินการรับรู้ เครื่องมือประเมินความรู้เพื่อควบคุมอาการหายใจลำบาก และโปรแกรมการบรรเทาอาการหายใจลำบากแบ่งเป็น 3 ระยะคือ ระยะ 24 ชั่วโมงแรก, 48 ชั่วโมง, และระยะ 72 ชั่วโมง ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม ถึง เมษายน พ.ศ. 2546 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ Friedman Test และ Wilcoxon Signed Ranks Test

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรุนแรงของอาการหายใจลำบากมากที่สุดในระยะ 2-3 ชั่วโมง หลังเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล และขาดความรู้ในเรื่องการควบคุมอาหารและจำกัดน้ำดื่ม ส่วนการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความรุนแรงของอาการหายใจลำบากหลังใช้โปรแกรมการบรรเทาอาการหายใจลำบากมีระดับลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.001$ และการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการประเมินความรู้หลังการใช้โปรแกรมการบรรเทาอาการหายใจลำบากมีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$ ผู้ศึกษาเสนอแนะให้นำโปรแกรมนี้ไปใช้ในผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลวที่มีอาการหายใจลำบากรายอื่นๆ ต่อไป

95 หน้า ISBN 974-04-4140-8

THE EFFECTS OF A DYSPNEA RELIEF PROGRAM ON SEVERITY OF DYSPNEA AND KNOWLEDGE TO CONTROL DYSPNEA IN CONGESTIVE HEART FAILURE PATIENTS

NUTCHARAT CHATVICHAI 4437016 NSAN / M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THEMATIC PAPER ADVISORS: PONGSRI SRIMORAGOT, D.N.S., DOUNGRUT WATTANAKITKRILEART, D.N.S.

ABSTRACT

The purpose of this study was to determine the effects of a dyspnea relief program on dyspnea severity symptom and dyspnea control knowledge in congestive heart failure patients. The one group pre-test and post-test design was applied for this study. This study was based on the symptom management as the conceptual framework. It was conducted on the admission day and up to 72 hours after hospitalization.

Purposive sampling was applied to recruit 20 congestive heart failure patients with dyspnea who were hospitalized at Chest Disease Institute, Nontaburi. The samples were 18 to 73 years old and twelve of them were female. The dyspnea relief program is divided into 3 phase, phase I the first 24 hours, phase II after 48 hours and phase III 72 hours. Data were collected by self-administered questionnaires from January to April, 2003. Data were analyzed by the Friedman test and Wilcoxon Signed Ranks test.

The results revealed the most severity of dyspnea was at 2-3 hours after admission. Most of samples were lack of knowledge about diet control and restriction of water intake. The severity of dyspnea at post-test was statistically significantly lower than at pre-test ($p < 0.000$). And dyspnea control knowledge of CHF patients during pre-test was statistically significant lower than post-test knowledge ($p < 0.05$). The investigator suggests this program should be applied for other congestive heart failure patients.

KEY WORDS : DYSPNEA RELIEF PROGRAMS/ SEVERITY OF DYSPNEA /
CONGESTIVE HEART FAILURE / KNOWLEDGE TO CONTROL
DYSPNEA

95 P. ISBN 974-04-4140-8